

Да новых творчых поспежаў

Ясныя перспектывы

Адбыўся III з'езд пісьменнікаў Савецкай краіны, і кожны з літаратараў, незалежна ад таго, быў ці не быў ён у Крамлі, яшчэ раз моцна задумаецца над сваёй уласнай работай, над тым, якой можа і павінна быць яго літаратурная смігодка.

З'езд практычна, на ўсю шырыню паставіў задачу павышэння культуры творчасці, павышэння майстэрства пры адлюстраванні нашай непаўторнай сучаснасці. І з гэтым — усесаюзна — меркава цяпер патрэбна будзе падыходзіць да ацэнкі кожнага творца, да ён ні выхадзіў — у рэспубліцы, у вобласці ці ў сталіцы.

Зусім зразумела, што размова аб якасці ў аднолькавай ступені адносіцца як да мастацкай, так і да крытычнай і літаратуразнаўчай творчасці.

На з'ездзе з пашаною гаварылі аб аздабленнях у галіне крытыкі і літаратуразнаўства, асабліва адзначаліся поспехі перадавога атрлада крытыкаў — маскоўскіх і ленинградскіх таварышаў. Сапраўды, пасля кнігі К. Чукоўскага, У. Ярылава, многіх калектыўных прап на літаратуразнаўству кожнаму сталі бачны дасягненні ў гэтай галіне.

Ещё пазней поспехі на фронце крытыкі і літаратуразнаўства і ў нашай рэспубліцы. Работы В. Барысенкі, М. Ларчанкі і С. Майскага аб пісьменніках і літаратурных з'явах XIX ст. атрымалі высокую ацэнку нашай грамадскасці. З увагаю і цікавасцю ўсе мы сочым за работай найбольш актыўных нашых крытыкаў, якія часцей за ўсё адукуюць нашай грамадскасці. З увагаю і цікавасцю ўсе мы сочым за работай найбольш актыўных нашых крытыкаў, якія часцей за ўсё адукуюць нашай грамадскасці.

нага пранікнення нацыянальнай літаратуры. Мы ў рэспубліцы ўсё ж слаба ведаем грузінскую, армянскую, казахскую літаратуры і нават украінскую і літоўскую. Трэба падумаць аб найбольш актыўных спосабах іх прапаганды. Беларуская літаратура ў апошнія гады многа пераключалася на мовы народаў нашай краіны, але творцы яна яшчэ вельмі мала асваіваюцца ў іншых рэспубліках. Не ведаюць, гадоўным чынам, па «Нарысу», які выйшаў у Маскве ў 1954 г. Але мы цяпер асабліва аскрава бачым, што «Нарыс» не ахоплівае многіх з'яў і нават раздзелаў беларускай савецкай літаратуры, недастаткова раскрывае яе спецыфіку, месца і ролю ў літаратуры ўсесаюзнай.

Бясспрэчна тое, што нашы народныя паэты Янка Купала і Якуб Колас — заснавальнікі беларускай савецкай літаратуры. Разам з тым імямі, поплеч з М. Горкім, У. Маякоўскім, А. Талстым, А. Фадзеевым, Л. Яноўскім і старэйшымі пісьменнікамі братніх літаратур, закладвалі асновы ўсёй многанациональнай савецкай літаратуры, несучы ў яе традыцыі рэалізму і народнасці. Значыць, і разглядаць іх патрэбна не толькі з пункту погляду ўмоў развіцця беларускай літаратуры, а з вышэйшай літаратуры ўсесаюзнай, таксама як і многія, што вынікаюць ад агульнай культуры і агульнай грамадскасці. У мінулыя гады мы не бачылі такой тэндэнцыі.

На з'ездзе вельмі мала гаварылася аб беларускай літаратуры. Яе дасягненні не ўключаліся ў агульную творчую размову. І ў гэтым ёсць доля віны нашых крытыкаў і літаратуразнаўцаў. Беларуская літаратура слаба прапагандавана ў усесаюзнай аснове. «Літаратурная газета» і часопіс «Дружба народаў» таксама мала пішуць аб ёй.

Правільна і цікава гаварылі аб значэнні ўсесаюзнай літаратурнай газеты ў сэнсе прапаганды братніх літаратур і рэдактар С. Смірнов. У гэтым плане і нашай газеце «Літаратура і мастацтва» варты падумаць аб больш цеснай сувязі з «Літаратурнай газетой». Варты магчыма, падрыхтоўваць для яе калі-ні-калі літаратурныя старонкі, падказваць пытанні, тыповыя і важныя для дадзенага перыяду развіцця нашай літаратуры, якія можна было б вынесці на шырокае абмеркаванне.

З'езд, на якім выступіў з прамовай таварыш М. С. Хрушчоў, усклаў на ўсё пісьменніцкае арганізацыю нашай краіны і адкрыў шырокія перспектывы для актыўнай творчай работы ўсіх пісьменнікаў.

Хвалююча адлюстроўваць сучаснасць

Вынікам Трэцяга з'езду савецкіх пісьменнікаў з'яўляецца яшчэ адзін заканамерны трыумф ленинскіх прынцыпаў паходу да літаратуры і мастацтва, які стаў асноўным для савецкага літаратуразнаўства і мастацтвазнаўства. Цэнтральнай падзеяй з'езд узначаліў ленинскіх прынцыпаў паходу да літаратуры і мастацтва, які стаў асноўным для савецкага літаратуразнаўства і мастацтвазнаўства. Цэнтральнай падзеяй з'езд узначаліў ленинскіх прынцыпаў паходу да літаратуры і мастацтва, які стаў асноўным для савецкага літаратуразнаўства і мастацтвазнаўства.

форме, вельмі і дакладнай па думках, вельмі дужай і зноймай па фактарах. Чалавек, які выказаўся ад недахопу мінулага, будзе цудоўнае сучаснае, імкнучыся ў будучае ў імя вялікай ідэі.

У сувязі з гэтым новым сэнсам раскрываецца для практычнай работы ў тэатры асноўны запавет К. С. Станіслаўскага. «Нас любяць у тых п'есах, дзе ў нас ёсць цікавая звышзадача (г. зн. ідэя) і добра падвядзена да яе скразное дзеянне (логіка барацьбы за яе). Гэтай фразой я буду адказваць на ўсе пытанні». І так — ідэя раскрыцця праз барацьбу дзеючых асоб, пры перамоце новага над старым, ключ да вырашэння спектакля. Побач з гэтым дарэчы ўспомніць другога мудраца ў мастацтве — У. І. Намірніча-Данчанку, які лічыў, што мужына прастата з'яўляецца тэатральнай формай, якая найбольш адпавядае нашай эпохе.

Адпраўляючыся ў будучыню, дзеячы савецкага мастацтва становяцца творчымі раздзеламі-наватарамі ў поўным сэнсе гэтага слова. Я асабіста бачу наватарства не ў падборы даўно вядомых (для старэйшых пакаленняў) знешніх прэметраў, заснаваных на выкарыстанні, як галоўнага — дадатковага кампанента тэатра (светлавыя гукавыя, музычныя эфекты). Калі ў гэце замест актаў — «эфекты», калі гэта не спектакль, а «канцэрт-спектакль», калі на ходу п'есу ўведзены духавыя лік «напільваў» і ілюстрацыйны «успаміны», не выкліканых неабходнасцю, і «спрымаў» гэта, як моду, і думаю: «Добра, што гэта часова, як усялякая мода».

Выступленне Мікіты Сяргеевіча ў самой сваёй сутнасці з'яўляецца ў будучыню; яго канкрэтнае, разлічанае, у глыбокім сэнсе слова сучаснае — і ў гэтым першы і выдатны ўрок усім нам, дзеячам літаратуры і мастацтва. Сучаснае і будучае — гэта адзінае, непарыўнае ў нашым жыцці.

Сучаснасць — вольная праблема, якая вызначае шляхі нашага мастацтва. Нястрымна сіла асабістага становячага прыкладу праізаваў гэты выступленне Мікіты Сяргеевіча. Так, вядома, становіцца герой сучаснасці, з яго палётам думкі ў квітнеючы сад камунізму — галоўны вобраз, над увабленнем якога павінны працаваць савецкія пісьменнікі, драматургі, акцёры і рэжысёры.

Раздзел выступлення аб «лакіроўчынях» вычарпальна вызначае ленинскі паход да адлюстравання з'яў на ўсёй складанасці, супярэчнасці і развалючай перспектыве. Нам патрэбна не «басілоты вегетарыянец» з вынятым святлом на галаву — гэта лакіроўка без дуэсося нічога агульнага не мае з праўдзай жыцця і сапраўдным партыйным мастацтвам. Нам патрэбны становячы герой такім, якім ён ёсць у жыцці, у барацьбе і працы за сцвярджэнне новага.

Мы жывём у грамадстве творцаў, будучыню. Казачна мяняюцца жыццё, з імірацыяй, з перажытага нараджаюцца нашы адносіны да з'яў і чалавека. Тут важна: што імяна і які адлюстраванца ў крыніцкай нашата ўнутранага вока? З «кожкі» погляду — апрача багата нічога не ўбачым. Толькі асабіста ўрываючыся ў вялікі працэс нашага грамадскага жыцця, будуючы сам — выпрацуем у сабе сутнасца чалавека. Прыватнае і адзінае ніколі не было дастойным прадметам мастацтва. Уменне адкрыць галоўнае, вядучае ў чалавеку і жыцці, абогудзіць гэтае галоўнае — воль наш шлях. Мне ўяўляецца фігура чалавека нашых дзён скульптурнай, яснай па

Ці ў гэтым сутнасці наватарства? Я да наватарства сэнсу, якое з сабе нараджае адзіную непаўторную форму. Відавочна, сапраўднае наватарства нараджаецца ад раскрыцця новага ў нашых поглядах на чалавека і яго навакольнага свету. Гэтая задача, вядома, значна больш цяжкая для тэатра, чым электратэхнічныя імклівыя вобласці.

І яшчэ адна думка — аб неспакоі. Мікіта Сяргеевіч сказаў: «Вы, відаць, ведаеце, што і чалавек неспакойна характару, не любіць жываці». Выдатны неспакой чалавека, які знаходзіцца пастаянна «ў дарозе». Ці не час і нам узняць за правіла — больш і лепш практычна працаваць.

Дзеянні тэатра чакаюць п'ес. Драматургі чакаюць, калі іх пастаяць. Наміж тэатрам і драматургам яшчэ недастаткова сяброўскага кантакту. Калектыву ў цэлым і кожнаму з яго ўдзельнікаў мала клопатліва за лёс п'есы, якая трапіла ў тэатр. Гаворачы аб такой вялікай будучыні, як камунізм, кожны з нас павінен унутрана звярнуцца да сябе і падумаць, а што асабіста я практычна зрабіў для таго, каб наблізіць гэтае сонечнае заўтра. Ахвотнікаў аддаваць за лёс мастацтва «ў агульнам і асабістым» — многа, а неспраўна за свой уадак — значна менш.

Мы будзем яшчэ і яшчэ звяртацца да выступлення М. С. Хрушчоў на Трэцім з'ездзе савецкіх пісьменнікаў. Скарыцца ленинскага літаратуразнаўства і мастацтвазнаўства ўбагаціцца яшчэ адным важным партыйным дакументам. У ім перспектывы нашага развіцця ў галіне культуры. Практычнай работай армія інжынераў чалавечых душ павінна адказаць на давер, аказаны нам партыяй.

Е. ПРОСТАЎ,
заслужаны дзеяч культуры
РФСР і ТаССР, галоўны
рэжысёр Тэатра імя Я. Купала.

ПРАЛЕТАРЫЙ УСІХ КРАІН, ЯДНАІЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СІОУЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 43 (1369)

Серада, 3 чэрвеня 1959 года

Цана 40 кап.

Універсітэт культуры

Як толькі ў цахах Мінскага вагона дало пачатак абыякавае аб'ява аб стварэнні ўніверсітэта культуры, да старэйшых мясцовага камітэта прафсаюза Аляксандра Антонавіча Курпрыяненкі зайшоў сласар Яўген Фрыдрых. Ён узначальвае брыгаду, якая першай у дэле ўключылася ў спароніштва за званне калектыву камуністычнай працы.

«Добрую справу вы задумалі, Аляксандр Антонавіч,— прывітаўшыся,— сказаў Яўген Леванавіч.— Вольна заява. Прашу залічыць мяне слухачом універсітэта».

— А як астатнія члены вашай брыгады?

— Яны таксама будуць слухачамі ўніверсітэта,— адказаў Фрыдрых.

І сапраўды, хутка заявы астатніх членаў брыгады ляжалі на стала старэйшых мясцовага. Ды і не толькі іх. За некалькі дзён Курпрыяненка атрымаў 46 заяў ад работнікаў, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых дэле па просьбай залічыць іх слухачамі ўніверсітэта.

На першых занятках універсітэта з лекцыяй «Аб жыцці і творчай з'яўляецца вялікага паэта нашай эпохі Уладзіміра Маякоўскага» выступіў А. Маслоўскі. Заслужаны артыст БССР Б. Бурдэаў прачытаў рад твораў паэта.

На першых занятках універсітэта з лекцыяй «Аб жыцці і творчай з'яўляецца вялікага паэта нашай эпохі Уладзіміра Маякоўскага» выступіў А. Маслоўскі. Заслужаны артыст БССР Б. Бурдэаў прачытаў рад твораў паэта.

У адным страі

Па роднай зямлі настрэмна кроць першае лета смігодкі, шырыцца барацьба за новы ўраджай. Як паспее за імклівым бегам часу, як больш даходліва і захалююча данесці да народа думкі партыі, яе рашэнні і заклікі, як лепш абслужыць працавітую сацыялістычную палёў,— воль што хвалюе кожнага работніка Ленінскага Дома культуры.

...Дырэктар Дома культуры Рыгор Траяноўскі сустраў нас ля ўваходу ў будынак. Ужо ў намашканні на наша пытанне, што зараз робіць мастацкая агітбрыгада, ён, прымачымнішым дзвермі, паказаў на сцэну. Там у гэты час ішла чарговая рапэтыска. Праз хвілін дзесяць Траяноўскі паказаў нам пачак пісем, завуляючы: «Гэта ўсё ад старэйшых калгасаў».

У адным з іх старэйшыя калгаса М. Садкоўка ад імя калгаснікаў праціў Дом культуры арганізацыю канцэрт мастацкай самадзейнасці. Пачалася карпатліва падрыхтоўка— рэпетыцыі самадзейнага калектыву, падбор рапертуару і г. д.

Прыбыўшы ў сельгасарцель «1 Мая» Якаўчынскага сельсавета, мастацкая агітбрыгада перадала калгаснікам чарговую партыю кніг для бібліятэчна-перасоўкі, арганізавала кніжную выставку беларускай літаратуры, падарыла дзесяць транспарантаў і стэндаў з паказчыкамі сямігодкі калгаса і абавязальстваў калгаснікаў па атрыманне сельгаспрадуктаў у 1959 г.

Па просьбе старэйшых калгаса імя Чапаева М. Васільева мастацкая агітбрыгада выступала ў арчелі. Пачынаючы паэтэсы Люба Камовіч і Галіна Сухарудца напісалі цікавыя частушкі аб калгасных спра-

вах, дапамагі выпусціць чарговую нумар насеннай газеты.

Раанастайнай была праграма выступлення агітбрыгады. Лекцыя «Пераможны поступ да камунізму» прачытаў член Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў тав. Шутаў. У час канцэрта былі выкананы народныя песні і вясёлыя дасціпныя пароды, гумарыстычныя спякі і частушкі на гэты дзень.

У частушках і канферансе адзначалася работа аяна кукурузавоў Веры Шаўноў, лепшых дзярак Волгі Данько і Таццін Свідарскай, лепшых спявак Марыі Альшанскай і Надзеі Кунаевай. Крытыцы былі падвергнуты гультаі і парушалнікі калгаснай дысцыпліны.

За чатыры месяцы мастацкая агітбрыгада Ленінскага РДК зрабіла 18 вясёлых канцэртаў. Як правіла, перад канцэртамі выступала ў дакладам дэктар раённага аддзялення таварыства або агітатары-настаўнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі.

Простыя дружалюбныя адносіны, вялікая патрабавальнасць да сябе, радысць за таварыша, які выступіў удала,— воль што кіраецца ў вочы пры знаёмстве з гэтым мастацкім калектывам. Майстэрства яго ўдасканалена і расце. Цяпер многія музычныя творы выконваюцца не толькі пад баян, а і ў суправаджэнні інструментальнага квартэта, у склад якога ўваходзяць акардон, кларнет, гітара і кантрабас.

У вобласці зараз працуе 217 агітбрыгад, якія толькі сёлетняй вясной звыш 900 разоў выступілі перад калгаснікамі.

Н. ШМАТКОЎ,
намеснік начальніка Віцебскага абласнога ўпраўлення культуры.

Фільмы аб літаратуры і мастацтве

Кінаўстаноўкаў нашай рэспублікі атрымалі для паказу слухачам універсітэтаў культуры рад новых дакументальных і навукова-папулярных фільмаў, прысвечаных літаратуры і мастацтва.

Аб творчасці Л. Талстога, М. Горькага, А. Чахава, М. Горькага, У. Маякоўскага, П. Бажова— расказваюць фільмы «У Яснай палысе», «Запісы кніжкі Чэхава», «Як працаваў Мяскоўскі», «Апавяданне аб рускай пісьменнасці і ішч. Пра жыццёвыя графіку і скульптуру расказваюць карціны «Айвазоўскі», «А. Саўрасаў», «Валічын Сяроў», «Васіль Іванавіч Сурыкаў», «У Трыякоўскай галерэі», «Жывапіс Шымкіна».

Вялікае месца ў раздзеле кінафільмаў пра жыццёвыя графіку і скульптуру займаюць карціны, прысвечаныя мастацтва савецкага мастацтва. Такія фільмы, як «Вістаўка твораў скульптара В. І. Мухоміна», «Гар Грабар», «Пётр Канчалюскі», «Мастак Грэк», «Мастак Канстанцін Юю», «Мастак І. Бродскі» і ішч. з'яўляюцца цікавымі творамі дакументальнага кінематографіі.

Аб прыкладным мастацтве расказваюць карціны «Мастацтва разьбы па косці», «Мастры фарфору», «Рускія каруначніцы». Некаторыя фільмы, прысвечаныя архітэктуры, пазнаёмяць глядачоў з помнікамі рускай класічнай архітэктуры. Аб музыцы, тэатры, харэаграфіі і кіно расказваюць фільмы «Майстэрства акцёра», «Майстэрства класічнага танца», «Мы са школы Гнесіных», «Да раяля Глінкі», «Чайкоўскі», «Святая танца».

З разнастайнай праграмай

Брыгада артыстаў Савецкай Беларусі выступіла ў канцэртамі перад войнамі групы войск, якія згодна Варшаўскаму дагавору янасуць службы на тэрыторыі Польскай Народнай Рэспублікі.

Саліст Беларускай дзяржаўнай філармоніі Д. Зубовыч выканаў песню Мурадзі «Расія — Радзіма мая» і рад твораў класічнай музыкі.

Слухачы былі захоплены іграй лаўрата VI Сувенетнага фестывалю моладзі ў Маскве, выкладчыка Мінскага музычнага вучылішча Н. Проціў (бадалайка). У яго выкананні прагучалі «Канцэртная полька» і «Вальс» Андрэева.

З увагай слухалі воіны народнага артыста БССР І. Валодзіна, які добра выканаў «Песню аб Заслонаве» У. Алёнінава.

З асаблівай пелпіншай было сустрапа выступленне заслужанага артыста БССР, лаўрата ўсесаюзнага конкурсу музыкантаў А. Астранецкага. Ён сыграў на цымбалах «Сяроў» і «Другую вентерскую-распосоды» Ліста і ішчыя творы.

Дружнымі апавяданнямі ўзнагародзілі воіны салістаў балетнай групы Беларускага тэатра оперы і балету В. Крыкаву і Л. Чэхаўскага, дыпламанта ўсесаюзнага конкурсу артыстаў эстрады А. Спіткоўскага, акрабату, майстроў спорту Аляўціну і Мікалая Туманавых.

На канцэрце прысутнічалі госці савецкай воінаў — прадстаўнікі польскай грамадскасці.

У вольны ад канцэртаў час беларускія артысты давалі кансультацыі ўдзельнікам мастацкай самадзейнасці, абмяняваліся вопытам выканання майстэрства. Асабліва былі паказальнымі выступленні майстроў спорту А. і М. Туманавых для воінаў-гімнастаў.

А. ТАЛКАЧОЎ,
ваеннаслужачы.

НАША БАВЯЗАК

Значнай падзеяй ў жыцці нашага народа з'яўляўся Трэці з'езд пісьменнікаў Савецкага Саюза.

З вялікай увагай і захаленнем чыталі савецкія людзі гістарычную прамову П'єршага сакратара ЦК КПСС і Старшыні Савета Міністраў СССР таварыша М. С. Хрушчова.

«Партыя, савецкі народ,— сказаў М. С. Хрушчоў,— высокая цяжкая вялікую і вельмі патрэбную краіне працу пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, прапаўднікоў кінематографіі і ішчыя таіх жа выдатных атрладаў савецкай творчай інтэлігенцыі».

І сапраўды, як радысна жыць і тварыць у нашу слаўную эпоху.

эпоху пабудовы камуністычнага грамадства, ведаючы, што гэтая праца патрэбна народу, што яна патрэбна народ на новыя працоўныя поспехі.

У заключэнне М. С. Хрушчоў заклікаў пісьменнікаў адлюстраванца ў сваіх творчых справах справы народа, простых людзей. «Трэба, каб аб гэтых людзях ведалі, бачылі іх лепш, каб яны былі прыкладам для ўсіх, што вядзе барацьбу пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі за пабудову камуністычнага грамадства».

Гэты заклік натхняе ўсіх работнікаў літаратуры і мастацтва, у тым ліку і савецкіх кампазітараў. Пар-

тэма чакае ад нас новых выдатных твораў, у якіх ярачы будзе паказана сацыялістычная рэалісасць, стваральная праца нашага магутнага народа. Работнікі літаратуры і мастацтва не павінны адрывацца ад жыцця народа, а з кожным днём пашыраць творчую сувязь з прапаўднікам сацыялістычнай індустрыі і калгасных палёў.

І не памыліся, калі скажу, што кампазітары Беларускай ССР прыкладуць усе намаганні, каб у баіжэйшы час напісаць творы, вартыя светлай будучыні ўсяго чалавецтва— камунізма.

Р. ПУКСТ,
кампазітар, заслужаны дзеяч
мастацтва БССР.

Або такая сцэна.

... Гарматыя стрэлы... На стадыён вылятае кулямётная тачанка. Знаёмая постаць працягнуў рукой і побач прынікну да кулямэта Пешчы. Яны выходзяць з тачанкі — і зноў сцэна з вядомым дэлагатам — Васіль Іванавіч, а ці мог бы арміяй камандаваць?

Воль ужо каля 20 год кінафільм «Чапаев» не сыходзіць з экрану краіны. Дэманстравалася карціна на экраны Кітая, Францыі, Польшчы, Балгарыі. Таму не выпадковы поспех у глядачоў мелі народны артыст СССР Б. Бабачкін і заслужаны артыст РСФСР Л. Кміт.

Працяглымі воплескамі сустраці прысутныя павуленне на стадыёне артыста кіно П. Алёнінава. Ён вядомы глядачам па карцінах «Сям'ера смельчак», «Вялікае жыццё», «Яна абараняла Радзіму», «Трактарысты», «Глінка» і ішч. Алёнінаў каротка расказаў пра свой шлях у кінамастатва і паветамі, што неабавязна на экраны краіны будзе паказаным фільм «Два жыцці», у якім ён выконвае адну з ролей.

Вялікае ўражанне пакідае сцэна з кінафільма «Кубанскія казакі» ў выкананні К. Лучко і С. Лук'янава, эпізод з кінафільма «Атэла» з удзелам І. Скашовай і С. Бандарчука, песня з кінафільма «Шэфер» і мімалістыка РСФСР Л. Грышчыка.

Мож ішчы, на свяце выступілі не толькі артысты кіно. Салісты балету народны артыст РСФСР Б. Брыгаспавілі і заслужаны артыстка РСФСР Н. Курганіна выканалі «Вальс» Маякоўскага. Артысты Ленінградскай эстрады П. Рукалоў і В. Нячаў распавілі сатырычныя куплеты. Сваё майстэрства паказалі артысты цырка Алена і Аляксандр Шкурнін. Некалькі песень выканаў М. Барне.

Удзел у тэатралізаваным свеце

Відовішча цудоўнае і выдатнае

Сустрачы мінчан з вядомымі артыстамі эстрады і кіно — мэрпрыемства даволі частыя. Але тое, што адбывалася на стадыённым свядзёне «Дынама» некалькі дзён назад, можна сапраўды назваць відовішчам цудоўна і выдатна. Артысты Ленінградскай эстрады правялі вялікае тэатралізаванае свята, у якім прынялі ўдзел некалькі сот майстроў мастацтва горада Леніна, Масквы, Мінска.

Із гэтай сустрачы ў сваёй шырыні і ўхваляванай прамове раскрыў народны артыст СССР В. Паліцаймака. Ён гаварыў пра той лёс і пра тых выпрабаванні, якія давалася вытрымаць беларускаму народу ў ленинградцам у суровыя гады ваіны, пра новы Мінск, які ўзняўся з паліўшай, пра дружбу работнікаў мастацтва з працоўнымі нашай Радзімы. І ў знак згоды 80 тысяч глядачоў адказалі бурнымі і дружнымі воплескамі. Пацярджваючы словы артыста, бышам перагортваючы старонкі мінулага, па дарожцы стадыёна празджаюць машыны, якія ўваскрашаюць эпізоды грамадзянскай і Айчынай воінаў. Воль постаці выдатных дзеячоў Камуністычнай партыі Фрунзе і Мяснікова, макет бастыёна Брэскай крэпасці, легендарныя Заслонаў і Даватар. І сцягі 15 Савецкіх рэспублік—сведчанне дружбы і слас Савецкай дзяржавы.

Цяжка гаварыць, што было лепшым на эстрадным свядзе. Відаль цяжка таму, што кожная сустрача з даўно вядомымі героямі фільмаў праводзілася па-свойму, ва ўмовах, якія набліжалі артыстаў да дзея на экране. Воль некаторыя з сустрач.

... У родны хутар вяртаецца вершам на кні Рыгор Мелеху — вядомы герой цудоўнага фільма «Ціхі Дон». Насустрач яму ідзе Аксіна. Адбываецца нечаканая сустрача... Сцэну гэтую з вялікім майстэрствам праводзіць любімым глядачом артысты Э. Быстрыцкая і П. Глебаў.

прынялі майстры беларускага мастацтва. Усеагульным адабрэннем было сустрапа выступленне артыстаў балету з удзелам народнай артысткі БССР Л. Ражановай і артыста В. Давыдаў. Яны паказалі адзіночку з балету «Лебядзінае возера». Некалькі песень выканаў Беларускі дзяржаўны ансамбль песні і танца.

Цяжка пералічыць усе нумары і сцены — выступленне працягвалася амаль што п'ят гадзін. Але адначасна, што глядачы сустраціліся з народным артыстам СССР М. Чаркасам, негржынінскім славаком Штэ Рамадо, заслужаным артыстам ЭССР Ул. Сапажніным, Сяргеем Філіпавым, Тамарай Краўцовай і многімі іншымі артыстамі кіно і эстрады.

Цудоўныя выступленні прадстаўнікоў брыгады рускага мастацтва найбольш застанулі ў памяці мінчан. Але нам здаецца, што неабходна зрабіць і некаторыя заўвагі ў аднас арганізатараў гэтай мэрпрыемства—Беларускай дзяржаўнай філармоніі і эстрады. Многія прысутныя чакалі сустрачы і з майстрамі беларускага кінамастатва. Гэта не выпадкова. Кінафільмы «Чырвоныя лісце», «Гадзінік смінісы а паўначы» і ішч. абыйшлі ўсе экраны краіны і атрымалі станоўчую ацэнку глядачоў. Чаму б не прыняць да сустрачы герояў гэтых карцін?

Або ўзяць сетапыныя эфекты, якія абыйшлі глядачам. Мелася правесці іх вечарам. Але работнікі Мінскай эстрады падыйшлі да прызёду гэтай часта камерыяна. Яны паспешна арганізавалі канцэрт артыстаў у цырку. А гэта, у першую чаргу, даола сабе званне на свяце: апаляччэнні нумары на стадыёне праводзіліся ў спешцы, а феерыя, па-сутнасці, не было—ледзь-ледзь паспяла схаванца сонца за дахамі дамоў.

А ўвогуле — мэрпрыемства лобрае і карыснае.

І. СЯМЕНАЎ.

На адмыслах: 1. Народны артыст СССР Б. Бабачкін у ролі Чапаева і заслужаны артыст РСФСР Л. Кміт у ролі Пешчы. 2. Народны артыст СССР М. Чаркасаў у ролі прафесара Палжаева з кінафільма «Дэпутат Балтыкі». 3. Спяваюць сёстры Фёда-

равы. 4. Пётр Глебаў і Эліна Быстрыцкая паказваюць сцэну з кінафільма «Ціхі Дон». 5. Адзіночку з балету «Лебядзінае возера» выконваюць артысты Беларускага тэатра оперы і балету В. Давыдаў і Л. Ражанова. Фота Ул. Крука.

Вынікі тэатральнага і канцэртнага сезона

Кожны сезон уносіць сваеасаблівыя рысы ў тэатральнае і канцэртнае жыццё рэспублікі.

Мінулы сезон асабліва вызначыўся настолькімі пошукамі ў вырашэнні тэмы сучаснасці, на ўдасканаленні рэжысёрскага і акцёрскага майстэрства, агульнай мастацкай культуры спектакляў і выступленняў музычных калектываў і салістаў.

Са сцэны і эстрады загучалі свежыя галасы. Моладзь усё больш трымае засвойнае пэўнае традыцыйнае староша майстэрства, а парадка за поспехам творча сапраўды часта перавагу інтэлігентна-лірычным перажыванням сучаснікаў, тэмам побыту, сям'і, каханых, мастацкай калектываў, назваў, часта вырашэнню гэтага тэмы драбна, па-за сувязю з грамадскім абліччам героя, яго філасофіяй, роздумам аб жыцці.

Як у драме, так і ў музыцы усё яшчэ быццё жарыва аднастайнасць. І ў мінулым сезоне мы не можам адзначыць у нацыянальным рэпертуары п'ес у жанры трагедыі, жывапрадаснай, дасціпнай пай-матэшту лірычнай камедыі, яркага і выслуга вадзіла.

Многа год у асродку музыкантаў і ў Тэатры оперы і балету выдзяляцца размова аб стварэнні камічнай оперы, аднак рэальных вынікаў у гэтай галіне ўсё яшчэ няма.

Не ўсе творы манументальных і камерных жанраў, якія выконваліся з эстрады, вызначаюцца багаццем музычнай драматургіі, зграбнасцю формы і, што асабліва адчувацца, сапраўднай мелодычнасцю. Імяна таму ўсё яшчэ часта няма глыбокага ўзаемазрумення паміж кампазітарамі, нават выдатнымі і слухачамі.

Вельмі мала давалася пачуць у канцэртах цікавых па думцы і прыемнага па мелодыі новых беларускіх п'ес, прафесійнальных кампазітараў. Рэдка выконваліся і такія эстраднае творы, дзе ў лёгкім жанры былі б прыкметны тонкі густ і выдатнае выданне спешыфічнага жанра.

Не працягваюць тэатры і асабліва філармонія дастаткова ініцыятыўны ў пошуках новых форм творчых сустрэч з гледачом.

Незразумела, чаму беларускія тэатры, якія цяпер часта выступаюць на вясёлым клубнай сцэне, пурнуюць аднаактоўнай драматургіяй — вельмі апэратыўна жанра. А ў нас жа і аднаактоўныя п'есы, якія заслугоўваюць увагі прафесіянальных тэатраў.

Вельмі шкада, што ў рэпертуары тэатраў амаль знікла руская класіка. Недаравана кансерватызм усё яшчэ працягвае ўладнаць і наладжываць творчыя вечары асобных беларускіх кампазітараў, папулярных нацыянальных выканаўцаў старошага пакалення і таленавітай моладзі.

Летнія гастролі, якія пачаліся ў гэтай дзі, — не толькі цікавыя і разнастайныя сустрэчы з новым гледачом, але і перыяд узмацненай падрыхтоўкі да наступнага сезона.

Можна спадзявацца, што тэатры і канцэрты калектывы рэспублікі пачаюць аб'явіць сабой гэтае, каб гераічны і адухоўлены вобраз сучасніка заняў асноўнае месца на сцэне і ў асяродку і наша мастацтва будзе яшчэ раз выконваць свой вышэйшы абавязак у камуністычным выхаванні працоўных.

домых савецкіх і замежных гастролёраў, напрыклад, Карла Пекі.

Аднак, мінулы сезон у тэатральнае і канцэртнае жыццё рэспублікі вынік не толькі станоўчы, але і адмоўны рысы ў рэпертуары і яго выкананні.

Героям некаторых драматычных і праграмных музычных твораў, што выконваліся на сцэне і з эстрады, не стае яшчэ высокароднага стваральнага пафосу, які ўласцівы будаўніцкім камуністам. Адаючы даровы часта перавагу інтэлігентна-лірычным перажыванням сучаснікаў, тэмам побыту, сям'і, каханых, мастацкай калектываў, назваў, часта вырашэнню гэтага тэмы драбна, па-за сувязю з грамадскім абліччам героя, яго філасофіяй, роздумам аб жыцці.

Як у драме, так і ў музыцы усё яшчэ быццё жарыва аднастайнасць. І ў мінулым сезоне мы не можам адзначыць у нацыянальным рэпертуары п'ес у жанры трагедыі, жывапрадаснай, дасціпнай пай-матэшту лірычнай камедыі, яркага і выслуга вадзіла.

Многа год у асродку музыкантаў і ў Тэатры оперы і балету выдзяляцца размова аб стварэнні камічнай оперы, аднак рэальных вынікаў у гэтай галіне ўсё яшчэ няма.

Не ўсе творы манументальных і камерных жанраў, якія выконваліся з эстрады, вызначаюцца багаццем музычнай драматургіі, зграбнасцю формы і, што асабліва адчувацца, сапраўднай мелодычнасцю. Імяна таму ўсё яшчэ часта няма глыбокага ўзаемазрумення паміж кампазітарамі, нават выдатнымі і слухачамі.

Вельмі мала давалася пачуць у канцэртах цікавых па думцы і прыемнага па мелодыі новых беларускіх п'ес, прафесійнальных кампазітараў. Рэдка выконваліся і такія эстраднае творы, дзе ў лёгкім жанры былі б прыкметны тонкі густ і выдатнае выданне спешыфічнага жанра.

Не працягваюць тэатры і асабліва філармонія дастаткова ініцыятыўны ў пошуках новых форм творчых сустрэч з гледачом.

Незразумела, чаму беларускія тэатры, якія цяпер часта выступаюць на вясёлым клубнай сцэне, пурнуюць аднаактоўнай драматургіяй — вельмі апэратыўна жанра. А ў нас жа і аднаактоўныя п'есы, якія заслугоўваюць увагі прафесіянальных тэатраў.

Вельмі шкада, што ў рэпертуары тэатраў амаль знікла руская класіка. Недаравана кансерватызм усё яшчэ працягвае ўладнаць і наладжываць творчыя вечары асобных беларускіх кампазітараў, папулярных нацыянальных выканаўцаў старошага пакалення і таленавітай моладзі.

Летнія гастролі, якія пачаліся ў гэтай дзі, — не толькі цікавыя і разнастайныя сустрэчы з новым гледачом, але і перыяд узмацненай падрыхтоўкі да наступнага сезона.

Можна спадзявацца, што тэатры і канцэрты калектывы рэспублікі пачаюць аб'явіць сабой гэтае, каб гераічны і адухоўлены вобраз сучасніка заняў асноўнае месца на сцэне і ў асяродку і наша мастацтва будзе яшчэ раз выконваць свой вышэйшы абавязак у камуністычным выхаванні працоўных.

У Гомельскім Палацы культуры імя У.І. Леніна арганізаваны самадзейны сімфанічны аркестр. У яго калектыве 54 чалавекі. Аркестр часта выступае з канцэртамі. Кіруе аркестрам выкладчык музычнага вучылішча В. Міцкоўскі.

На здымку — рэжысёр аркестра.

СЛОВА ПРА АДНААКТОВУЮ П'ЕСУ

У гутарках з кіраўнікамі драматычных гурткоў прадпрыемстваў і калгасаў мне заўсёды даводзіцца чуць адно вельмі настойлівае пагубнае:

— Дайце аднаактоўныя п'есы.

Лёгка сказаць: дайце. А дзе іх узяць?

Была я ў Матілёве на семінары мастацкіх кіраўнікоў раённых дамоў культуры. Трапілі на вочы ў абласны Дом народнай творчасці даволі табукаваты зборнік аднаактоўных п'ес. І накінуліся ўдзельнікі семінара на яго, як тая жма на мёд. Да пазняга вечара перахілівалі ад рукі п'есы. Але не ўсім дасталося гэтага мёду. Кніжка была ў адным экзэмпляры — не кожны паспеў перапісаць тое, што яму асабліва спадабалася.

А чаму б Дома народнай творчасці не размыслюць гэтыя п'есы і не разаслаць па ўсе раёны? Было ж зроблена так з аднаактоўкамі на агульшчыню тэматыку. Праўда, нажал, сярод дасланных п'ес не было беларускіх. Ці метадысты Дома народнай творчасці не правялі належных клопатаў, каб іх адшукаць, ці такіх аднаактоўных зусім няма ў беларускай драматургіі?

Нялёгка знайсці ў раёне аднаактоўныя п'есы. У доме культуры іх няма. У раёнай бібліятэцы і ў магазінах, што гандлююць кнігамі, таксама не ўбачыш. Некай спыталіся мяне пра гэта ў таварыства на кніжка раёнаўсёабо.

— Ды ўжо не раз звярталіся да мяне па гэтай справе, — сказаў я. — Толькі дзе там прасочыш за ўсялякай драбязю. Калі не забуду, пагляджу на базе.

На гэты раз ён не забыў. На паліцах магазінаў з'явіліся тры маленькія кніжкі, і ў кожнай з іх было па аднаактоўнай п'есе. Гэтыя кніжкі хутка разабралі. Але што значаць тры п'ескі, калі амаль у кожным калгасе раёна ёсць драмгурток, а ў іншых і два.

Не ўсёкі драмгурток здолее паставіць многаактоўную п'есу: то ўмовам клубнай сцэны не дазваляюць, то няма добрага кіраўніка (нажал, падрыхтоўка іх ніхто не займаецца). А вось аднаактоўку сельскі або калгасны клуб можа паставіць. Выязджаюць драмгурткі з аднаактоўнымі спектаклямі і ў тыя палюбоўныя бригады, дзе зусім няма клубу, ставяць іх у хатах калгаснікаў, а ў летні час — і на адкрытых наветры. І гэтыя спектаклі вельмі цэна прымаюцца калгаснікамі.

Многі драмгурток можа паставіць за год 15—20 аднаактоўных. Ды і трэба, каб рэпертуар іх не быў аднолькавы, бо самадзейныя артысты часта паказваюць спектаклі і ў суседніх калгасках. А дзе набіршыся аднаактоўных п'ес? Колькі іх выйдзець з-пад пера беларускіх драматургаў? Адночы і ўзяла і пера-

гледзе ў раёнай бібліятэцы ўсе беларускія газеты і часопісы за год. Знайшла ў іх і запісала ў свой шчытак трыкі больш дзесятка аднаактоўных п'ес. А якая тэматыка гэтых аднаактоўных? Паслухаем кіраўнікоў драмгурткоў.

— У аднаактоўках на тэмы сельскага жыцця дзейнічаюць, як правіла, гультай-п'яніцы, зладзеі, — гаворыць кіраўнік драмгуртка калгаса «Камунар» Мікола Сіраў. — А калгаснікі хателі б убачыць на сцэне п'есы аб перадавых людзях сельскага гаспадару, украінаюць высокую сацыялістычную культуру ў працы і ў побыце. На калгасныя п'есі і формы прыйшлі працавіцы адукаваныя людзі — выпускнікі сярэдняй школы. Многія з іх заслужылі агульнае павагу і шанаванне. А дзе п'есы пра гэтых маладых рушчыльшчыкаў калгаснікаў?

На Крычаўскім цэментна-шыферным камбінаце ёсць вялікі драмклектыў, які дасягнуў значнай ступені мастацкай сталасці. Ён ставіць многаактоўныя п'есы. Але іх даволі дора рыхтаваць. А рабочыя падрыхтоўваюць, каб драмклектыў частей выступаў на клубнай сцэне. І шарадэльна з многаактоўным ён рыхтуе і маленькія п'есы.

— Нашых гледачоў больш за ўсё цікавяць п'есы пра рабочае жыццё, — гаворыць мастацкі кіраўнік клуба Віктар Сіманюк. — Але іх амаль зусім няма. У нашай краіне нараджаюцца і шыракараўніковыя рух за права называцца калектывамі камуністычнай працы. У нас на прадпрыемстве за гэтае ганаровае права змагаюцца некалькі вытворчых брыгад. Рабочыя з цікавасцю пачулі б са сцэны жыццёвыя словы пра рабейшчыкаў будучыні, носьбітаў свядомых сапраўдны камуністычных адносін да працы. Калі ж, урашце, будуць напісаны п'есы

пра брыгады камуністычнай працы?

У рэспубліцы праводзіцца конкурс на лепшыя аднаактоўныя п'есы. Некаторыя з іх былі прынятыя. Адабраў журналіст, які атрымаў адбраў журналіст, да гэтага часу не вылучаны. На маю думку, конкурс на лепшую аднаактоўку Рэспубліканскі Дом народнай творчасці павінен зрабіць традыцыйным і праводзіць яго штогод. Гэта дазволіла б пашырыць кола маладых драматургаў і ўбагачыць рэпертуар драмгурткоў.

Аб кожнай новай многаактоўнай п'есе і яе сцэнічным уласцівымі ў гэтых і часопісах з'яўляюцца вялікія рэцэнзіі, у якіх робіцца падрабязны аналіз драматургічнага твора. А пра аднаактоўныя на старонках артыкула. Між тым, крытыка дапамагла б больш глыбока разабрацца ў ідэйны і мастацкія якасці аднаактоўнай п'есы, перш чым аднаактоўныя п'есы пачаюць выконвацца ў літаратуры і сцэнічнага густу ў драмгурткоў.

У «малой драматургіі», як прынята называць аднаактоўныя п'есы, працуюць толькі маладыя пісьменнікі. А чаму б у напісанне іх не ўключыцца нашым пажываным старым майстрам драматургіі? Гэта б вельмі пажаўна, высокародная справа. Аднаактоўныя п'есы ставяць сцэнічныя гурткі. І трапляюць гэтыя маленькія спектаклі ў самыя аддаленыя куткі, дзе прафесіянальны тэатр бывае раз у некалькі год, а і зусім не бывае.

Да вас маё слова, таварышы пісьменнікі! Звярніце сваю ўвагу на драматургію, якую называюць малой, але якая з'яўляецца вялікім і дзейным сродкам камуністычнага выхавання працоўных. Больш аднаактоўных п'ес для самадзейных драмгурткоў і асабліва пра сённяшні, поўны пудоўных здзяйсненняў дзень нашага жыцця.

Р. СЦЯПАНОВА,
мастацкі кіраўнік Крычаўскага раёйнага Дома культуры.

Новыя экспанаты

Многа людзей цяпер наведвае Тураўскі раёны краязнаўчы музей. Тут дзімі адкрылася новая экспазыцыя «Беларускае сялянства ў даравацкіх перыядзе». Музей узбагачаецца аб'ёмнымі экспанатамі. Увагу наведвальнікаў прыцягваюць макеты «Сялянства працяжнасці», «За сахай і інш.

Дасягненні працоўных раёна і гандыдзеныя задачы сямігадовага плана адлюстраваны ў экспазыцыі музея «Вялікая праграма камуні-

стычнага будаўніцтва ў СССР» і «Перспектывы план развіцця сельскага гаспадаркі ў Тураўскім раёне».

Прыцягвае ўвагу добра аформлены вітрына «Перадавыя людзі раёна».

Зараз супрацоўнікі Тураўскага краязнаўчага музея працуюць над складаннем экспазыцыі «Прамысловасць Тураўскага раёна» і «Культурна-асветныя Установы Тураўскага раёна».

М. ГАТЮКІН.

У гэтай справе трэба навесці парадак

Чытач працягвае размову

Упарадкаванне аплаты працы кіруючага персаналу калгасаў з'яўляецца цяпер адным з найбольш актуальных пытанняў. Існуючая сістэма аплатаў адлюстраванае тым зменам, што адбылося ў сельскай гаспадарцы за апошнія гады. Яна не адпавядае матэрыяльна спецыялістаў і кіруючы персанал калгасаў дамагацца найвышэйшых вынікаў працы найменшых затратах працы і сродкаў на аднак сельскагаспадарчых угоддзях.

У Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР паступае нямыла запіс ад калгаснікаў па паводу звышнормаваных кіруючага персаналу ў асобных арцелях. Праверкі, зробленыя работнікамі Упраўлення па арганізацыяна-гаспадарчых справах калгасаў, сведчаць, што некаторыя старшыні сельскагаспадарчых арцеляў звышнормаваны аплата. Так, напрыклад, дзённым заробак старшыні калгаса імя Дзяржынскага Нясвіжскага раёна склаў у 1958 г. 150 рублёў, бухгалтара — 66, агранома — 60, а калгасніка палюбоўчых брыгады — толькі шэсць рублёў.

Падобныя факты наіраўчліва і ў калгасе імя 17 верасня Давыд-Гарадоцкага раёна. Старшыня гэтага калгаса Т. Янкоўскі за 1958 г. атрымаў толькі дадатковы аплата ад сельскагаспадарчых арцеляў і жылгарадоўці 41,7 тыс. рублёў, што складала на адзін рабочы дзень 179 рублёў. Яго намеснік атрымаў па асноўнай і дадатковай аплата 30,8 тыс. рублёў, што складала на адзін рабочы дзень 130 рублёў, бухгалтара калгаса — 20,8 тыс. руб. або за адзін рабочы дзень — 105 рублёў.

Такія нічым неапраўданыя празмернасці ў аплата працы адміністрацыйна-гаспадарчых персаналу паводу кіруючага персаналу калгасаў такім чынам, каб улічыліся як аб'ём, так і вынікі работ. Неабходна таксама перагледзець сістэму дадатковай аплата, якая ў многіх калгасках падманіла асноўную.

У сувязі з гэтым мы лічым, што апублікаваны ў газеце «Літаратура і мастацтва» 18 красавіка 1959 г. артыкул А. Ракова свечасно стаяць пытанне аб упарадкаванні аплата адміністрацыйна-гаспадарчых персаналу калгасаў. Правільнае вырашэнне гэтага пытання будзе спрыяць далейшаму росту калгаснай эканомікі.

І. ШЫПУНОВ,
намеснік начальніка Упраўлення па арганізацыяна-гаспадарчых справах Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР.

Работнікі мастацтва — воінам

Шматгадовая моцная дружба звязвае работнікаў культуры рэспублікі і воінаў Беларускай Ваеннай Акругі. Гэтая дружба з кожным годам мянецца і пашыраецца. У 1958 г. калектывы тэатраў і канцэртных арганізацый рэспублікі паказалі больш 130 спектакляў і звыш 2500 канцэртаў. Былі паказаны спектаклі «Крамлёўскія курянты», «Грозны год», «Антымістычныя трагедыі», «Іван Сусанін», «Брэсцкая крэпасць», «Паўлюк і яго малая», «Паўліна», «Оныя мшчыцы», «Яснае спітанне» і інш.

Надаўна паставіла ЦК прафсаюза работнікаў культуры «За лепшыя якасныя і колькасныя паказнікі культуры і шэфскай работы, праведзенай у 1958 годзе срод асабовага складу Салескай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту», Беларускаму рэспубліканскаму камітэту прысуджаны Першагодны Чырвоны Сцяг ЦК прафсаюза работнікаў культуры з грашовай прэміяй сем тысяч рублёў.

У арганічным Доме афіцэраў, куды сабраліся работнікі мастацтва і культуры, пісьменнікі, кампазітары, мастакі і прадастаўнікі воінскіх часці, старшыня ЦК прафсаюза работнікаў культуры Б. Рэанай уручыў Першагодны Чырвоны Сцяг Рэспубліканскаму камітэту прафсаюза работнікаў культуры.

За лепшыя паказнікі культуры і шэфскай работы ў 1958 г. Першагодны Чырвоны Сцяг перадалі на імя Чырвоны Тэатр оперы і балету. Калектывы гэтага тэатра праводзіць вялікую шэфскую работу. Для воінаў у мінулым годзе было паказана многа спектакляў. Вялікі ўдзел у шэфскай рабоце прымаюць вядучыя майстры сцэны Л. Аляксандраўска, І. Балочнін, Т. Ніжніцкая, В. Міронаў і многія іншыя.

Пераходным кубкам Ваеннага савета Акругі ўзнагароджаны таксама калектывы Тэатра імя Я. Купалы.

Вялікую шэфскую работу ў часях Беларускай Ваеннай Акругі і апаздзід калектывы Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, пісьменнікі, кампазітары, мастакі.

Цэнтральны камітэт прафсаюза работнікаў культуры аб'явіў падзяку вялікай групе работнікаў мастацтва і культуры нашай рэспублікі за актыўны ўдзел у рабоце па культурнаму шэфству над Узброенымі Сіламі СССР. Група работнікаў мастацтва і культуры, якія прымалі актыўны ўдзел у ваенна-шэфскай рабоце, узнагароджана Грашовымі граматамі Беларускай Ваеннай Акругі і Рэспубліканскага камітэту прафсаюза работнікаў культуры.

Для ўдзельнікаў урачыстага вечара быў падрыхтаваны кніжны сімвал артыстаў тэатраў, канцэртных арганізацый, радыёкамітэта горада Мінска і ансамбля песні і тацыя Беларускай Ваеннай Акругі.

Музычная студыя

Пра Полацкім гарадскім Доме культуры адкрыта музычная студыя. Тут працуюць калектывы фартэпійна-вайна і акардыён, тэатр выхавання і аб'явіў аб адкрыцці студыі. Тут вядзецца студыя, не толькі навучаюцца іграць на адным з музычных інструментаў, але адасоўваюць кіраванні харавымі самадзейнымі калектывамі.

Побач з авалоданнем тэхнічнай ігра на асобных музычных інструментах слухачы вымушаны тэатрыстычна дасціпна — музычную граматыку, салфеджыю, хоравыя веды, музычную літаратуру. Выкладчыком у студыі застаўся дзіцячы музычны школы т. Рэйкус, Пярцава, Кузьмін, Кулай і інш.

Заняткі наведваюць у асноўным рабочыя і службовыя горада. Сярод іх — тэхнік завода шкловаляжы К. Говарана, памочнік мастстроў В. Хаткевіч, А. Аляксандраў і А. Конохаў. Усе яны — актыўныя ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці. А Але Конохаў кіруе мужчынскай вядучай групай завода, іграе на акардыёне. Пятэр ён атрымае веды па тэорыі музыкі, якія спатрабяцца яму ў далейшай рабоце ў самадзейным калектыве.

У чэрвені заканчваецца першы навучальны год.

У. БОГАН, Полацк.

Парыхоўскага Свіслацкага раёна (былы старшыня арцелі Грачоў). Не задавальняючыся домам, які ён меў аднак калгасе, Грачоў пабудоваў сабе яшчэ адзін — у райцэнтры, на адлегласці 18 кіламетраў ад калгаса. У публіцы асабістым дабрабытам ён забяспівае на грамадскія справы. Гаспадарка калгаса ўсё больш прыходзіць у заняпад. Вось чаму калгаснікі вызвалілі Грачова ад пасады старшыні.

Аб тым, што ў некаторых старшынях калгасаў праяўляюцца элементы заважлівасці і бюракратызму ў выніку празмернасцей у аплата працы, сведчаць і іншыя факты. Упраўленне па арганізацыяна-гаспадарчых справах рэспублікі выконвае Статут сельскагаспадарчых арцеляў. Факты сведчаць, што ў раззе калгасаў адміністрацыйна-гаспадарчых работнікаў парушаюць дамагратычныя асновы кіравання справай арцелі, не лічацца з рашэннямі агульнага сходна калгаснікаў. Такія факты ёсць у Хоцімскім, Драгічынскім і іншых раёнах рэспублікі.

Зменны, які адбыліся ў калгасных сектары, а таксама паказаныя факты сведчаць, што неабходна ўпарадкаваць правільны пытанні калгаснага будаўніцтва. Не адпавядае, на наш погляд, патрабаванням вытворчасці і прыняты аплата адміністрацыйна-гаспадарчых персаналу адміністрацыйна-гаспадарчых персаналу ў калгасе імя Дзяржынскага Нясвіжскага раёна менавіта таму і аказаўся звышнормаваным, што там аплата праводзілася за кожны дзень прадукцыі. Звышнормаваным марца месца і ў іншых калгасках, якія прымяняюць гэты прыём.

Мы лічым, што патрабна ўпарадкаваць сістэму аплата кіруючага персаналу калгасаў такім чынам, каб улічыліся як аб'ём, так і вынікі работ. Неабходна таксама перагледзець сістэму дадатковай аплата, якая ў многіх калгасках падманіла асноўную.

У сувязі з гэтым мы лічым, што апублікаваны ў газеце «Літаратура і мастацтва» 18 красавіка 1959 г. артыкул А. Ракова свечасно стаяць пытанне аб упарадкаванні аплата адміністрацыйна-гаспадарчых персаналу калгасаў. Правільнае вырашэнне гэтага пытання будзе спрыяць далейшаму росту калгаснай эканомікі.

І. ШЫПУНОВ,
намеснік начальніка Упраўлення па арганізацыяна-гаспадарчых справах Міністэрства сельскай гаспадаркі БССР.

Цікавая сустрэча

На Мінскім аўтазаводе нядаўна адбылася сустрэча работнікаў бібліятэкі Палаца культуры аўтазавода і чытачоў часопіса «Что чытаць» (Масква) з супрацоўнікам рэдакцыі гэтага часопіса А. Харытонавым.

— Усёй сям'ёй чытаем часопіс, — сказала работніца ліцейнага цыха т. Бажанова. — Кожны з нас: я, дзе-

ці, бацькі, знаходзім у ім шмат цікавага і карыснага.

На сустрэчы выступілі бібліятэкарка В. Усёлюбоўская, майстар рамонтна-механічнага цыха К. Шыршыні, бібліятэчны работнік Т. Якаўчова, студэнтка Е. Расоха і інш. У заключэнне А. Харытонава расказала аб планах часопіса ў гэтым годзе.

Байка — жанр баявы

Нядаўна выйшаў у друку новы зборнік баек У. Корбана. У ім сабраны творы, самыя разнастайныя па тэматыцы. Сатырычныя і сатырычныя навуныя прамаслоўныя прадпрыемстваў, калгасаў і ўстаноў, заўважае там непадалікі і ўстаюць з крытыкай іх. Ён змагаецца за высокую сацыялістычную культуру. Лепшыя байкі зборніка сведчаць аб творчым росце сатырыка.

Увагі заслугоўвае толькі такая байка, у якой паданна з'ява ці жывёліна здаранне не ў агульнаабстрактным выглядзе і не адарвана ад канкрэтных умоў жыцця. Сам выпадак, што служыць асновай зместу байкі, павінен быць тыповым, а абмалюва яго — немагаспаўняй і закланяна.

Характэрна ў гэтых адносінках байка У. Корбана «Прыпарка». У ёй расказваецца,

Даследаванне старажытнай літаратуры

У літаратуры, як і ў агульнай грамадскай гісторыі, дзейнічаюць законы яснасці перамяшчэння. Іх мы называем агульнымі гістарычнымі законамі ці літаратурнай традыцыяй.

Існуе гістарычная і эстэтычная незгоднасць ці традыцыя паміж старажытнай беларускай літаратурай і літаратурай сучаснай. І калі мы часам не заўважаем тых нітак, якія ляглі на нас і сёння мінуўшчыні, дык гэта толькі таму, што за доўгі гістарычны час ускладніліся літаратурны працэс, наліставалася на яго многа новага. Аднак уважліва даследчык гісторыі літаратуры знаходзіць тую жывую традыцыю, якая з'яўлялася рэальна перадаванай літаратурай ў адрозненні гістарычнага часу, заканамерна працае.

Сказанае мы адносім і да даследавання Віталем Волескім гісторыі беларускай літаратуры эпохі феадалізму.

Даследчык меў зусім акрэсленую мэта: даць кнігу, як ён гаворыць, у прадмове, якая магла б служыць дапаможнікам для вышэйшай школы і адначасова з'явілася б карыснай і для тагачасна, які цікавіцца беларускай старажытнай літаратурай. Аўтар, нам здаецца, дасягнуў сваёй мэты.

Даследчык працаваў пэўную работу, якая патрабуе ад аўтара спецыяльнай падрыхтоўкі, не толькі шырокіх гістарычных і этнаграфічных ведаў, але і ведання гісторыі літаратуры. Мабыць, апошняе вытанчанае даследаванне В. Волескіга ад кнігі яго папярэдніка М. Дабрыніна «Беларуская літаратура. Старажытны перыяд», выданае ў 1952 г. Дзяржаўным выдавецтвам БССР. Напісаная пэўна і няглыба пераказаная на беларускую мову, кніга Дабрыніна да таго ж уступае прамы В. Волескіга ў гэтым паляце этнаграфічных дэталей, без якіх немагчыма правільнае разуменне помнікаў старажытнай беларускай літаратуры. Спампнёўшы толькі на адзін факт, вольна разглядаць «Слова аб палку Ігаравым» абодва паманеныя аўтары.

М. Дабрынін падае яго ў агульным плане вострых аповесцей. В. Волескі выдзяляе «Слова» ў спецыяльны раздзел і разглядае яго як вяршыню літаратуры Кіеўскай Русі.

М. Дабрынін, даючы агульны аналіз «Слова», толькі зазначае, што ўста аўтара «Слова» аб палку Ігаравым» да паўднёва-заходняга краю, асабліва да Полацкай зямлі, «цішы раі пацярпеў тую думку, што будучы Беларусь адтрымала надалей важную ролю ў Кіеўскай Русі». В. Волескі аналізуе «Слова» аб палку Ігаравым» не толькі як агульнарускі літаратурны помнік, але і падрабязна спыняюцца на тым, што з'яўляе этнаграфічна «Слова» з Беларуссю, піша менейшай аб тым, што яго папярэднік толькі дасягнуў. Выдзяляючы асобна ападкаванне пра дзейнасць полацкага князя Услава. Аўтар выкарыстоўвае матэрыялы летапісу аб полацкім князі, паведамляе цікавыя гістарычныя звесткі аб мясцінах, якія знаходзіліся на тэрыторыі сучаснай Беларусі. Даследчык, спасылаючыся на выказванні многіх рускіх вучоных, звяртае ўвагу на моўны «беларускі элемент», прыводзіць меркаванні П. А. Васюкова, які лічыў, што ў пісьмовай тэксце «Слова» трапілі «эпізоды, вобразы, выразы і словы, з'яўна беларускія».

В. Волескі асабліва адносіць да «Слова» прадстаўнікоў беларускай літаратуры Максіма Багдановіча і Яна Купалы, чаго няма ў кнізе М. Дабрыніна.

Вартасць даследавання В. Волескіга мы бачым і ў тым, што некаторыя гісторыка-літаратурныя факты старажытнага перыяду, шырока вядомыя ў навуцы, атрымалі ў ім больш дакладнае азначэнне, а складаныя для разумення непараўнавана чытача грамадскія і літаратурныя.

Віталі Волескі. Нарысы па гісторыі беларускай літаратуры эпохі феадалізму. Мінск, 1958.

ратурныя з'явы вытлумачаны аргумента і проста, а уласцівым стылем аўтара лаканічна і выразна.

Калі, скажам, першы раздзел кнігі «Літаратура Кіеўскай Русі» абаронена на бесспрэчныя ў тэарэтычных адносінах даследаванні знайдуць старажытнай літаратуры М. Гудзіна, А. Арлова, дык другі раздзел кнігі — «Літаратура перыяду ўмацавання і знаходжання Беларусі ў складзе вялікага княства Літоўскага» — патрабаваў ад аўтара пераходзіць на правільны канцэпцыйны ўмацавання даследчыка. Беларуская літаратура гэтага перыяду разглядалася імі ў святле такой агульна гістарычнай канцэпцыі, з якой вынікае, што быццам бы знаходжанне Беларусі ў складзе вялікага княства Літоўскага, а затым Літоўска-польскага дзяржавы, было такім жа шчыльным на выніках для літаратуры, як і татарычана для рускай культуры.

В. Волескі не прытрымліваецца такіх вульгара-гістарычных поглядаў. Спасылаючыся на летапісы, на фальклор, ён дае правільную гістарычную канцэпцыю, у святле якой і разглядае працэс фармавання мовы і літаратуры беларускай народнасці.

Аўтар не спрачае гістарычны працэс, які рабіў гэта яго папярэднік, а, наадварот, паказвае ўсю яго складанасць. Зыходная канцэпцыя В. Волескіга адрозніваецца ў наступнай думцы: стварэнне моцнай дзяржавы вялікага княства Літоўскага было патрэбна і для сумеснай барацьбы супраць агрэсіўных імпульсаў «крэўжанаў» з захаду і татар-мангольскай наваль з усходу. Гэта небяспека ў аднолькавай ступені пагражала і літоўскай і беларускай зямлямі. Даследчык паказвае, што і агульнае класовае ітэрэсаў вызначала супольнасць літоўскай і заходнерускай ямалеўскай зямлі ў новай дзяржаве. Працэс гэта змаганне адольвае і супраць беларускіх, і супраць літоўскіх феадалаў, абараняючы агульнае сваё ітэрэсаў.

Такія канцэпцыі да магчымага правільна зразумець усю складанасць літаратурнага працэсу. Той гістарычны факт, што беларуская мова ў вялікім княстве Літоўскім стала мовай дзяржаўнай, мовай летпісу, якія даследчык падрабязна аналізуе з пункту гледжання іх значэння, меў вялікае значэнне для развіцця беларускай мовы і літаратуры.

У кнізе падкрэслівана складанасць сацыяльна-эканамічных і культурных адносін, калі гаворыцца аб часе пасля аб'яднання вялікага княства Літоўскага з Польскай і княства XIV стагоддзя. Аўтар правільна вызначае тэндэнцыю перадачы дэцэнтраванай беларускай літаратуры да аб'яднання свайго народа з рускім народам, а барацьбу беларускага народа за вызваленне з-пад прыгнёту цароўніц-католікаў і польскіх магнатаў разглядае як фактар, які вызначае характар літаратуры.

І ў той самы час ён усёбакова аспяляе працэс культурнага ўзаемадзеяння перадачых людзей Беларусі, Расіі, Украіны. Польшчы і Літвы на працягу XV—XVII стагоддзяў, калі гаворыцца, напрыклад, пра Георгія Скарыну, Міцея Сматрыцкага, Сімеона Полацкага і інш.

Тамуачым В. Волескі гэтага ўзаемадзеяння нам уяўляюцца вельмі плённымі і важнымі асабліва зраз, калі дружба нашых народаў з кожным днём умацоўваецца. Зусім відавочна, што ў гэтых паглыбленых адтрыманні ролю не толькі нашы агульныя мэты сёння, але і тая добрая традыцыя, якія вярталі звалі беларускую, украінскую, паляцкую, літоўскую, рускую і іх барацьбу з асімілятарамі.

Станоўча ацэньваючы працу В. Волескіга, хочацца сказаць і аб тым, што, на нашу думку, засталася на-рэштэ не вырашаным у дачыненні гісторыі беларускай старажытнай літаратуры.

Калі гаворыцца аб старажытнай літаратуры, якая аддзелена ад нас вякімі, дык зразумела, што павінны быць акрэслены крытарыі мастацкасці: што з помнікаў пісьменнасці мінулага траба адносіць да мастацкай літаратуры, а што не. Ад гэтага, праўда, будзе залежаць і характар і афармаванне гісторыі літаратуры на мова, падае, аб якіх та мы напісана; па-другое, помнікі, якія адносіць часам да літаратуры — гэта помнікі пісьменнасці наогул, бо тое, што мы ўключаем у паняцце мастацкай літаратуры, так вызначае нават для таго часу вельмі цяжка.

Аднак дэкараваўшы такія першыя прычыны, даследчык застаўся на практычных фактах, якія ўключаюць у гісторыю старажытнай беларускай літаратуры праф. Я. Карскі, і яго паслядоўнікі.

Не паставіў сабе за мэта, каб пра больш густое сіта навуковага адбору прасяе помнікі старажытнай літаратуры, выдзяліць іх літаратурна і мастацкае значэнне, і В. Волескі. Мы разумеем даследчыка: ён хацеў прасяець, як праз шматлікія і розныя помнікі пісьменнасці прабіваецца жыццё жывой беларускай народнай мовы, звязваючы гэта з працэсам развіцця і стагнавання беларускай літаратуры ў будучым. Але таго прычыну прытрымліваецца і яго папярэднікі. Не зацікаўлены такі падыход, калі разглядаецца помнік пісьменнасці толькі з боку мовы, і гэта выдзяляе за развіцця мастацкай літаратуры? Зусім правільна, скажам, аднесена прамова Малешкі да ліку помнікаў літаратурных, але не абгрунтавана ў той жа час дачучэнне да помнікаў мастацкай літаратуры палемічных рэлігійных трактатаў.

Нам здаецца, што пара больш выразацца гаварыць аб тым, які фармаваўся ў нашых продках мастацкае ўспрыманне свету і як яно выражала ў літаратуры, аб праблема мастацкай формы і спецыфікі старажытнай літаратуры ў канкрэтна-гістарычнай аб'ектнасці заслужае ўвагі нашых даследчыкаў.

Д. ПАЛІТЫНА.

У Васілевічкім раёне

СПАБОРНІЧАЮЦЬ ПАЛІГРАФІСТЫ

Калектыў работнікаў друкарня раённай газеты «Сацыялістычная праца» ўключыўся ў сацыялістычнае спаборніцтва за дзятнінае выкананне сімвалаў гэтага года, Слава папярэднім абаронцам і друкары ў мінулыя чатыры месяцы. План па выкупу валавай прадукцыі звышвыкананы на 114 працэнтаў. Сярод работнікаў добрых паспяхаў дэпартацыя Таіса Астапенкі, Тацяна Бажок, Вольга Пырко.

Калектыў друкарня ўзбуавае дэпартацыя — гадзавы план выканана за 25 лістапада і вырашана змагацца за высокае права называцца друкарняй камуністычнай працы.

РАЁНЫ АДЛЕД КУЛЬТУРЫ ПРАВАЉ ТРОХДЗЕННЫ СЕМАНА РАБОТНИКАў КУЛЬТУРНА-СПОРТНАГО РАЙОНА. На ім уладальнік праслухалі рад лекцыяў і дакладнаў, абмяняліся вопытамі работы.

Значнае месца ў рабоце семінара было аддзелена практычным заняткам. Работнікі культурна-спартнага падрыхтавалі сваімі сіламі канцэртную праграму і выступілі з ёй у раённым Доме культуры і калгасе «Іскра».

САМАДЗЕЙНЫ КАМПАЗІТАР

Славяцца ў раёне мастацка самадзейнасць Бабіцкага сельскага клуба. Больш шасці год кіруе ён самадзейны кампазітар Іван Андрэевіч Тараман. Рэпертуар хоры багаты беларускімі, рускімі народнымі песнямі, песнямі савецкіх кампазітараў. Сярод іх ёсць песні, напісаныя І. Тэрэманам.

Нядаўна самадзейным кампазітар напісаў музыку да вершаў «Лятка» М. Танка, «Нашы прасторы» В. Палітына і інш.

АТЭІСТЫЧНЫ ВЕЧАР

Задатунскі сельскі клуб правёў атэістычны вечар. Урач т. Міхалюк, выкладчыца т. Багушэвіч, загадчыца кабінета партыйнай асветы РК КПБ т. Палова расказалі, што такое рэлігія, калі яна ўзнікла, якую шкоду яна прыносіць.

У ажночынне калгаснікі сельсавета «Залатая дуброва» прагледзілі кінафільм «Поп Чыра і поп Спіра».

М. ЖУРА.

Лес прычынаецца

Расою абсыпаны золька. Дрэмаюць на ўласці ажимы. А лес прычынаецца на зольку. Абужаным спявам птушчыням.

Пра сны маладыя бразы Шпунчу, сумаеўшы крыку... — Я сніла, што вешер мне косы Ноччу расчэсваў паху.

— А я сніла дожджык спакойны. Што ласкава сніла на вешце.

— А я нібы з вясенем стройным Стаяла ў сніе да дасцяпа.

Шпунчуца дрэў верхавіны. Лес абудзіў наваколле...

І толькі старая асіна Ціка парывае голем.

Канцэрты ў музычным вучылішчы

Цікава падзеяў у жыцці Мінскага музычнага вучылішча імя М. І. Глінкі быў справядлівым канцэрт студэнтаў. Зместова, цікава, сур'ёзна і разнастайны праграма канцэрту прыцягнулі ўвагу не толькі студэнтаў і педагогаў вучылішча, але і аматараў музыкі. Амаль усе канцэрты праводзілі пры шматлікай аўдыторыі. Актывізацыя ў гэтых канцэртах прынялі нашы вучыльнікі. Гэта было для іх ішч адной сур'ёзнай праверкай перад дзяржаўнымі экзаменамі.

Справядлівым канцэрт яры казалі, наколькі вышэйшча з кожным годам узровень падрыхтоўкі нашых студэнтаў. Аб гэтым сведчыць паспяховое выкананне пісьнямі, скрыпкамі, спевамі найскладнейшых музычных твораў.

Паспяхова выступілі пісьніцы Людзіла Злобіна, Жанна Адамчык, Наталія Мушкі, Аўрылія Норкіна, Алеся Сегал, скрыпкам В. Леві і Д. Куліца, выкананы на народных інструментах Г. Мауэркейт і А. Лявончык.

Прыемна адзначыць выступленні нашых спевакоў: С. Стрыкавай, Н. Валаскоўскай, А. Гарасвай, Л. Міхеевай, В. Палкоўка. У канцэртах прымаў удзел і студэнт нашых курсавых Я. Вучыч, Э. Зігер, А. Ахраменка, Я. Кукса. Многія студэнты вывіль уменне да інтэрпрэтацыі твораў беларускай музыкі.

Справядлівым канцэрт праводзілі і нас менавіта. Тыя брані рэвалюцыя, што яны былі вельмі добра арганізаваны і праходзілі на высокім мастацкім узроўні. Хочацца пажадаць, каб такія канцэрты, які вельмі карысны і каштоўныя мерапрыемствы, сталі трываць традыцыяй у жыцці нашага вучылішча, які і многія іншыя добра пачынаюць.

Г. ВАЛКАВІЦКАЯ, студэнтка.

Шырэй прапагандаваць беларускую кнігу

«Калі зліваюцца рэкі», «Крыніцы», Некаторыя кнігі беларускіх пісьменнікаў у бібліятэцы зусім няма. Калі я аднойч лапрасіў зборнік вершаў М. Танка «След бліскавіцы», то ні на абалеменне, ні ў чыталы зале абласной бібліятэкі яго не было.

Масавыя бібліятэкі адтрымваюць вялікую ролю ў справе прапаганды кнігі беларускіх пісьменнікаў. Але, на жаль, не ўсе з іх выконваюць гэтую пачасную ролю.

Трэба шырэй прапагандаваць літаратуру. Для гэтага ў нас ёсць магчымасці. У Гродна, напрыклад, ёсць педагогічны інстытут, культурна-асветнае і музычна-педагагічнае вучылішчы, якія ў большай ці ў меншай меры звязаны з беларускай літаратурай, культурай. Ёсць высокакваліфікаваныя выкладчыкі беларускай літаратуры. Чаму б, скажам, сумеснымі сіламі не арганізаваць лекцый-канцэрты па беларускай літаратуры і мастацтву для жыхароў горада?

Да нас вельмі рэдка прыязджаюць пісьменнікі. Нашым пісьменнікам трэба часцей сустракацца са сваімі чытацямі, асабліва на пераферыі. Такія сустрачкі адтрымваюць станоўчую ролю ў справе распаўсюджвання і папулярнасці беларускай літаратуры.

Гродна

Ф. СТРАЧЫНСКІ.

Пасля „капітальнага“ рамонту

У 1951 г. на базе кінарэмонтнага майстарскага ўб'ядоваў мінскі завод «Кінадзельніца». Спачатку завод вылаўкаваў часткі для кінасеткі рэспублікі. Цяпер ён праводзіць вялікую і адназначную работу — стаяць інавацыйныя кінарэмонтныя ўзбудаванні.

Завод пераабсталяваў сучаснай тэхнічнай апаратурай і апаратурай тэатральна-рэспублікі. У большасці запалена акустыка глядзельных залаў. На заводзе арганізавана рэстаўрацыя радыятораў. Два гады назад завод асвоіў і выпускае фільмаматы тыпу «РСУБ», якія паступаюць ў іншыя рэспублікі.

Аднак неабходна прызнаць, што якасць рамонтна-кінарэмонтнага і рухавікаў унутранага згарання не задавальняе заказчыкаў. З-за нізкай якасці рамонтна-кінарэмонтнага і рухавікаў унутранага згарання не задавальняе заказчыкаў. З-за нізкай якасці рамонтна-кінарэмонтнага і рухавікаў унутранага згарання не задавальняе заказчыкаў.

Мінская школа кінамастаўства і рухавікаў атрамывае з завода дрэзна адрамантаваныя кінарэмонтна і рухавікаў. Пра гэтым плата спажыўцаў цяжка па расцэнках капітальнага

В. ГАРБАЧОУ, выкладчык Мінскай школы кінамастаўства.

Пісьмы ў рэдакцыю

Дэманстраваць лепшыя старыя кінафільмы

Брэсцкі глядач мае магчымасць кожным дзень глядзець новыя кінафільмы. Але лепшыя нашы каршы ранаеішых часоў амаль не паўзьяюцца на экраны. А чаму?

У Маскве, напрыклад, ёсць кіна-тэатры, у якіх дэманструюцца лепшыя савецкія кінафільмы даўнага і пасляваеннага часоў, а таксама перыяду Айчынай вайны. У такім жа буйным горадзе, як Брэст, ёсць усяго чатыры кінатэатры: «Беларусь», «Мая», «Летні», «Знамя». Кінатэатр «Знамя» — дзішчы, і ў той жа час гэта кінатэатр паўночна-заходняга фільма. Новыя фільмы для дэманстрацыі не дэманструюцца. Кінатэатр «Летні», размяшчаны ў парку «І Мая», працуе ўсяго паўгода. Ён таксама ў значнай ступені — кіна-тэатр паўночнага фільма.

Часта здаецца, што прагледзіўшы ўсе фільмы і нічога больш глядзець няма, бо кінатэатры ў пагоні за выкаваннем фінансавата п'яна дэманструюць каршына да таго часу, пакуль ідуць глядачы. Кінатэатры паўночна-заходняга фільма таксама вельмі добра дэманструюць гэтыя ж фільмы, хоць ахвотнікі іх прагледзець бывае няма.

Ші не лепш будзе ў кінатэатрах паўночнага фільма дэманстраваць савецкія мастацкія фільмы даўнага, ваеннага і пасляваеннага часоў, хаця б адзін—два сеансы ў дзень? Выкаванне фінансавата п'яна ад гэтага толькі палепшыцца.

Б. ЗІНКЕВІЧ.

Аб мастацкай паштоўцы

Адна з важных форм прапаганды твораў вывільнага мастацтва — паштоўкі. Ёны карыстаюцца вялікай папулярнасцю. Аднак у кіосках і кінажных магазінах Гомеля можна ўбачыць паштоўкі з кветкамі неаўтарытэтных афарбоўкі, сентымэнтальнымі галоўкамі, паручкамі—словам, усё тое, што не адпавядае ўзроўню культурным запатрабаванням савецкага чалавека. Гамяляне хочуць мець рэспубліканскіх каршы вядомых рускіх мастакоў: Рупіна, Левітана, Брулова і інш. Карыстаюцца попыткамі паштоўкі з копіямі каршы савецкіх мастакоў кіцы. Такія паштоўкі ў продаж паступаюць вельмі мала. Праўда, рэспубліканскае выдавецтва выпусціла рад мастацкіх паштоўак з серыі «Беларуская пушча», але гэта кропля ў моры. Нашым выдавецтвам трэба палепшыць і пашырць выпуск мастацкіх паштоўак.

В. КУЧАРЭУ, работнік Гомельскага абласнога будаўнічага трэста № 10.

Свой гонар

Будь звычайны снежанскі дзень. Дзень, калі ёсць вядома пакрыты снегам, а мароз машэй і машэй, і сніжны дэбуль саваі дэбулькі то ў шмбы акон, то ў вулкі стаяк, шукаючы прытулку сярод будынкаў.

Нядаўна. Іду паўху па сваёй вёсцы. Каля крам на пошычы маю ўвагу прыцягнула гутарка двух чалавек. Адзін—жыхар нашага калгаса «Камунар»—у добрай паддэбцы з каўчаром, у вальках, на якіх блішчалі новенькія галошы. Другі—у суселнага калгаса, з вёскі Залужжа. На ім вяртатка шыньнага колеру, не нова, на нагах—гумявыя боты. Ён трымаў вярочку савічак, а на савічак ляжаў лагары колу новенькі беленкі шчырк, ад якога шчырк пахла свежай сасновай стружкай.

— Не купілі?—гаварыў наш, зверху ўніз пазіраючы на шчырк.

— Адзін прадлаў, а гэты вось застаўся,—нек трышкі прыбедна адказаў залужжанскі.

— Я даўно ўжо гэтае рамясто закінуў. Што на ім зараз заробілі? Вёдры, наочкі, балей—усё цынкавае пайшло. Яно, тым часам, лёгка, ёмка ды і каштуе, трэба сказаць, адно глупства—танна.

— Вам што, камунары, у вас калгас...—не даказаў залужжанскі.

— А ў вас не калгас? І ў вас калгас,—баском, хаця не маладым, жартваў наш камунарэц Кузьма, як сам быў добрым бондарам і цесляром.

— І ў нас калгас, але ж... — Ха-ха-ха,—засмяяўся Кузьма, паказаўшы з-пад сіваватых авіслюх вусоў бліскучыя устаўленныя зубы.—Хто ў вас старшыня? У нас дык Платон—сын Барыса Макаўкі. Ты ж яго ведаеш. Барыс? Карчы ў смялярню хадзілі дзешчымі разам капаць.

— Чаму Барыса не ведаю. І Платона ведаю, сына,—адказаў залужжанскі.

— Дарма, што старыны, сербавуў, брат, і ён гора. А жужу яго паліцыянтэ дэзь быў не закатавалі Дэльд, бедненькая, жыць засталася. Забіў ё, каб людзі не памагалі выравацца з кіршону. Усю ваіну быў і я ў партызанах. Але і гарнізон іх, паліцыйскаму, калішы тады прыйшлі! Пабралі іх партызаны, паліцыйскі, на першую каляду дэпленіх, з паселі, нават апамятацца не далі. Ну, што чуваць там у вас?—дапытліва аглядаў Кузьма свайго залужжанскага знаёмата з ног да галавы.

— Што чуваць? Жывём вот,—няпэўна адказаў залужжанскі, хавваючы ў душы нейкую сваю неурываважанасць.

— А ў вас не было, ой, што ўчора было. У вас нічога не было? — Не, не было,—адказаў залужжанскі, паціскаючы плячымі.

— І не чуў, можа, нічога?—здзіўляўся Кузьма, не верячы ў такую абмякчавасць да жыцця і паддэй, што адбываюцца цяпер навука.

— А і не чуў,—вінавата прызнаўся залужжанскі.—А што?

— Радзе ў вас ёсць ці, можа, і няма?—пазіраў Кузьма вострымі вачыма на выштурку паддэбцы.

Не было радзе ў Залужжы.

— А гэты ты вылісавеш якую?—дапытваўся Кузьма, утэдысцяючыся на гэты раз у гумявыя боты свайго знаёмата.

— Сам я не кірую. А сын з'ехаў некуды. Сядзім удаваць са староў,—апраўдаўся Кузьмаў знаёмым, коны ён не вылісаве газет.

— Дык ты нічога і не ведаеш ні пра пленымы, ні пра з'езд? А сходы ў вас якія ў калгасе былі?—пытаў Кузьма.

Чалавек стаў, апунціўшы вочы ўніз, ці то ўзраючыся ў якую дробязь, ці то проста ні аб чым не думуючы.

— А ў нас, брат, сход быў. Народу—хоць па галовах халді.—Ну-тка,—крычаць людзі бугалтэру нашаму Татарону,—падымі кнігі за п'яшчэ дзешт тры год: што ў нас п'яшчэ гэтаў назваў дзешт тры год? Ты павярні!—спытаў знявучку Кузьма за п'яшчэ сваё знаёмата та, што той бы паціскаў п'яшчэ.—А ты савічкі ўсё на сабе пойдзі. Дзе гэта: у Кітаі, кажучы, у двуюкі людзей запарагалі? Толькі ты ўжо стары, дужа не п'яшчэ, хутка і не набырні,—і Кузьма спагальліва пазіраў у твар свайго знаёмата.

Спраўдзі, шчыкі ў Кузьмы былі яркія, чырвоныя. Твар яго сярба быў невясёлы, уздоўж яго шчык ляжалі глыбокія зморшчкі, і было падобна

Шырэй прапагандаваць беларускую кнігу

«Калі зліваюцца рэкі», «Крыніцы», Некаторыя кнігі беларускіх пісьменнікаў у бібліятэцы зусім няма. Калі я аднойч лапрасіў зборнік вершаў М. Танка «След бліскавіцы», то ні на абалеменне, ні ў чыталы зале абласной бібліятэкі яго не было.

Масавыя бібліятэкі адтрымваюць вялікую ролю ў справе прапаганды кнігі беларускіх пісьменнікаў. Але, на жаль, не ўсе з іх выконваюць гэтую пачасную ролю.

Трэба шырэй прапагандаваць літаратуру. Для гэтага ў нас ёсць магчымасці. У Гродна, напрыклад, ёсць педагогічны інстытут, культурна-асветнае і музычна-педагагічнае вучылішчы, якія ў большай ці ў меншай меры звязаны з беларускай літаратурай, культурай. Ёсць высокакваліфікаваныя выкладчыкі беларускай літаратуры. Чаму б, скажам, сумеснымі сіламі не арганізаваць лекцый-канцэрты па беларускай літаратуры і мастацтву для жыхароў горада?

Ваяўнічыя атэісты

«Дзень-дон, дзень-дон» — надры- ваюцца аваны Княжыцкага царквы. Званар звычайна калітвую галаву пад баямі аванці і пільна ўваж- лядуе і сіні вачорні зморк. Ён ба- чыць, што па вясковай вуліцы кро- чыць ладная група людзей, чые гу- чыня з пералімай сэрбара галасы моладзі, баявітае пакліканне па- жылых. Званар мацней налігае на вярхоўкі, прымацаваныя да званаў. Аднастайнае «дзень-дон, дзень-дон» пераходзіць на больш высокія ноты і далёка разнісіцца па наваколлі. Званар зноў кававурыцца ў бок ву- ліцы і ківае галавой: дарэмна ста- раўся — людзі прайшлі міма царквы і павярнулі на вясельны атэісты сельскага клуба.

На вуліцы зноў пушта і вясельна. Званар выпускае з рук вярхоўкі. Ёсць апабунае цэлыя думкіна ці- шыня вясельнага веча.

У царкве сёння прыхаджан можа пералічыць на палыха. А клуб перапоўнены так, што давацца шы- рока расчынціць дзверы, каб тыя, хто не трапіў у залу, маглі хоць што-небудзь убачыць і пацуць з ка- лідора. У клубе чарговы таматычны веча праводзіць сельскі кабінет атэіста.

Цікавая гісторыя ўзнікнення га- тэста атэіста на Магілёўшчыне сель- ская атэістычная кабінета. Неяк па ўсёх кутках Княжыцкага сельса- вета разнеслася вестка:

— У вёсцы Бракава з'явілася празира. Калі спыні яна, то і самім богам размаўляе. Можна думкі азда- даць, будучыню прадказвае.

Разнеслі гэтую вестку гаваркі «сарокі» — знахаркі і шапугі. Дайшла яна і да служыцеляў царк- вы, якія тут жа ўчаліцца за незвы- чайную падаю, каб выкарыстаць яе для падаграву рэлігійных пацуп- чаў прыхаджан.

— Праворца паслана самім уся- вышнім, каб дапамагчы нам вызна- ліцца ад цяжкіх грахоў нашых, — гаварылі яны. — Часцей наведавай- ця храм госпадні, клапаціцца аб лё- цю правітанні, шчыра маліцца, і бог усё даруе.

І людзі гусей пайшлі ў царкву, там больш, што і клуба тады ў вёс- цы не было. І прынамый прыхад- жан «у славу боцкую» сталі больш шчодрымі.

А да «празрыцца» — вучанцы Бракаўскай школы, дацкі каласіца Шаўчэнка было дадала помніст- ства. Знахаркі і шапугі пайлі на «святой» вядзінцы, чыталі над ёй малітвы. Праходзілі гэтыя «гавар- кі сарокі» тады, калі не было са- мого гаспадара дома — працавітага, нацытаннага, культурнага чалавека, які даўно парваў з рэлігійнымі з- аб'явамі. Прыводзілі сюды і сваіх лёгкаверных кліентаў, папярэды б- речны з іх за гэта добрую плату. Наводзілі іх на вярхоўкі іны пры- мушалі «празрыцца» прадказвае лёс. Аднойчы, вярнуўшыся з работ ран- ей звычайнага, Шаўчэнка застаў да ложка сваёй дачкі цюлю пойму ашуканаў і ашуканых.

— А ну, прач адгэтуль, нячысці- ці! — крыкнуў ён, схаліўшы ў ру- кі мату.

«Паломнікаў» з хаты нібыта ве- тар выдземула. Больш яны соды і не паказваліся. Сон у даччыны стаў спакойнейшы.

Дзятчанай зацікавіліся ўрачы. У не была выяўлена нервова- хвороба, у выніку якой выпрацаваў- ся ўмоўны рэфлекс — славыны ўбудоўкальнік. У сие яна магла а- казваць на наводніцых пытанні, што і было выкарыстана цемрашаламі. Дзятчану амсцілі ў нейралгічны дыспансер. Яна хутка направила і цпер адчувае сябе зусім здаровай.

Ва ўсёх вёсках сельсавета білі праведзены лекцыі «Сны і снэба- чанні», у якіх у папулярнай форме расказвалася і пра вучыне аб умоў- ным рэфлексах, распрацаванае влі- чым рускім вучоным-фізіялагам І. П. Паўлавым. Лекцыі выклікалі ціка- васць у слухачоў.

— Часцей бы іх праводзілі. Шы- рой бы ў людзей вочы на белы свет адкрыліся, — гаварыла каласіца сельсаветніца «Авангард» Ніна Па- сталяка, і гэта было не толькі яе асабістае пажаданне.

Па ініцыятыве партыйнай арга- нізацыі быў створаны кабінет атэі- ста, які і стаў арганізуючым шта- кам, цэнтрам навукова-атэістычнай прапаганды ў сельсавете. Спачатку ён знаходзіўся ў памяшканні мясцо- вай сярэдняй школы. А цяпер, калі гаспадыня расчынціў дзверы перад наведвальнікамі нова сельскі клуб, атэістычны кабінет перабраўся сюды.

У кабінете атэіста можна пазна- міцца з добра аформленым выстаў- кам: «Навука і рэлігія», «Штучны спадарожнік Зямлі», «Выкары- станне атамнай энергіі ў мірных мэтах». Тут жа вісіць экраначка — паказвае ў не паперы з пытаннем, якое дае асабіста цікавіць, і на бліжэйшым вечах у кабінете атэі- ста атрымае на яго вычарпальны ад- каз. Валікі стонд займае атэістыч- ная літаратура. Зацікавіць цябе якая кніжка — запішы яе назву і зварніце ў сельскую бібліятэку. Там яе аб- явізкова атрымае. Попыт на наву- кова-атэістычную літаратуру рас- тэ разам з пашырэннем дзейнасці кабінета атэіста. Некаторыя кніжкі, як «Біблія для веруючых і няверую- чых» Е. Яраслаўскага, «Цуды без цудаў» за апошніх тры месяцы пра- чытала 25—30 чалавек. Каб лічба паўней задаволіць гэты попыт, мяркуецца арганізаваць бібліятэка- ацэістычную літаратуру і накіраваць іх у аддаленыя населеныя пункты.

У савет кабінета ўваходзіць тры- наццаць чалавек: настаўнікі, меди- цынскія работнікі, аgramон. Яны ж з'яўляюцца і асноўным ядром на- вукова-атэістычнай лектарскай групы. Лектары не абмяжоўваюць сваю дзейнасць сценамі кабінета атэіста. Яны выходзяць у палнодчыны брыга- ды жаласяў, выступаюць там з лек- цыямі, праводзяць гутаркі, наладж- ваюць калектыўныя чыткі атэістыч- ной літаратуры.

У саміх Княжыцах атэістычна- ініцыятыўныя вечах наладжваюцца кожную пятніцу. Тутэйшыя людзі ўжо пры- звычаліся называць пятніцу «днём бяжэбніка». У гэты дзень прыход- дыць сюды каласіцы з Ільіні, Бракава, Нікіцініч і іншых вёсак сельсавета. Неяк адзін з членаў са- вета, заняўшыся іншай справай, за- быўся, што яму даручана правесці чарговы атэістычны веча. Людзі сабраліся, а арганізатара няма.

Добрую, патрыятычную справу зрабілі партыйная арганізацыя і актыв Кня- жыцкага сельсавета, стварыўшы ка- бінет атэіста. Такія кабінеты неаб- ходна мець у кожным сельсавете.

Я. ТАРАСАЎ.
Магілёўскі раён.

Агульнымі сіламі знайшлі яго, пася- ромілі і пачалі пачытаць што- небудзь з «бязбожных кніжак», каб не прапаў дарэмна веча.

За апошні час кабінетам атэіста арганізаваны лекцыі «Марксізм-ле- нінізм аб рэлігіі», «Як узнікла жы- ццё на зямлі», «Як узнікла рэлігія», «Набесныя свядцкі», «Атамная энергія ў мірных мэтах» і іншыя.

Вельмі актыўна прапіню вечах пытанні і адказаў на тэму «Наву- ка і рэлігія». Аб гэтым вечах за- гадна было абвешчана на ўсёх на- селеных пунктах сельсавета. Камі- сія атрымава каля ста пытанняў, якія сведчаць аб шырокім кругла- гледдзі працаўнікоў каласічнай вёскі. Людзі пыталіся і пра атам, і пра космас, і пра ацільныя машыны. Цікавіліся сучаснымі дасягненнямі хіміі і переспектыўнамі міжпланетных падарожжаў. Нямаю арганізатара вечах давацца пераваршчыць раз- ным кніжак, брашуры і часопіскаў, каб сцесла і дакладна адказаць на ўсе пытанні і прадугледзець тых, хто моцны быць зададзены ў ходзе са- мых адказаў. Лектары-атэісты дыр- ктар сярэдняй школы А. Мельнікава, настаўнікі І. Барадаўка, М. Барке- віч, урач Г. Шліхоўскі паспяхова справіліся з гэтай задачай.

Надзвычай бурнае прагаванне аў- дыторыі выклікала лекцыя «Навука і рэлігійныя цуды». Лектар І. Бара- даўка пры дапамозе хімічных реак- тываў дамастраваў многія з «цу- даў», што прыводзіцца ў «свячан- ным пісанні».

— Вось так з'яўляецца «перука- творная» надзісь. Вось так вядзе можна назваць колер віна, а віно зноў ператварыць у ваду. А яно та- ко, каб з'явіўся і потым раптоўна зні- кае «дух» якога-небудзь святага, патрыятычнай салана кіслата і напатыры снірт.

У зале — вочлівы, здзіўлены смех. — А вось я каласіцы бачу! Ся- мі вачыма абноўленую ікону. Як га- таваць арузы, таварны лектар? — задае з месца пытанне 70-гадовай каласіцы вартуціні Раман Цюльмя- коў і ў яго вачых відць хітрынка маўляў, воль я цябе дацкаю.

Але лектар не губляецца. — Дайце мне якую старую ма- нету, дае ўжо нічога не відаць, — прасіць ён.

З цяжасцю, але такую манету знаходзіць. Лектар бора адзін з хі- мічных реактываў, якімі застаўлены стол, і воль манета блішчыць, бы- ццам яе толькі што адцакнілі, добра відць і малюнак на ёй, і дата вы- ступку.

— Зрацумела? — пытаецца лек- тар у аўдыторыі. — Дзе ж там не зразумець! — чуюцца галасы. — Дурнілі цёмных людзей, як толькі чапелі.

Хітрынка знікае з вачэй дзедз Рамана. Ён сядзіць у глыбокім за- думенні.

І ніхто не адзіўся, калі адной- ці дед Раман заітаў у кабінет атэі- ста і прапанаваў:

— Вось я іду ў Ільіны. Пра ажа- дасць адзіна туды ашукі пра ан- тырэлігійную лекцыю?

Змястоўна, добра прадумана на- вукова-атэістычная прапаганда да- ходзіць да свядомасці людзей. І ўсё менш становіцца ў вёсках сельса- вета тых, хто зчыя вочы і рэлігій- ныя забавоны, усё больш радкі вы- падкі прагулаў каласіцыма работы ў дні паргоўных свят, павінаюцца іх працоўна актыўнасць, цаірава- на на здзяйсненне велічых задач, намечаных XXI з'ездам Камуністыч- ной партыі.

Добрую, патрыятычную справу зрабілі партыйная арганізацыя і актыв Кня- жыцкага сельсавета, стварыўшы ка- бінет атэіста. Такія кабінеты неаб- ходна мець у кожным сельсавете.

Я. ТАРАСАЎ.
Магілёўскі раён.

Радзёеспектакль „Прымакі“

У нядзелю 31 мая можна было па- чуць яркую, сакавітую і каларытную мову камедыі Янкі Купалы «Пры- макі» па радзё. Аўтар і рэжысёр радзё- спектакля П. Давілаў дапоўніў фарс беларускімі народнымі песнямі ў апрацоўку кампазітара Ю. Бал- заўскага. Гэта «Заручыны», «Елачка ды зялёная», «Песня Кацярынікі» і інш.

У спектаклі зноў праявілася сака- вітае камедыйнае майстэрства П. Малчанова, Г. Глебава, В. Пола. Усе трые выразна, вобразна малюць бытавую карціну з жыцця беларус- кіх сялян пры царстве. Сатырычны вобраз Палані стварыла В. Пола.

Тэкст С. ГУРЫЧ.

На здымку: сцена з рабачай рэп- етыцы.

У Тэатры оперы і балету

Апошнія спектаклі зімовага сезо- на паказваў Беларускі тэатр оперы і балету. Гэты сезон быў у тэатры ба- гаты значнымі падазмі. Глядач па- знаёміўся з прэ'ерамі па творах на- званых кампазітараў — з операй А. Ту- раўскага «Лёнае світанне» (лібрэта А. Бачылы і балетам Г. Вагнера «Пастаўная вясцеа» (лібрэта Я. Рамановіча).

З твораў заходняй класікі былі па- стаўлены опера «Вертэ» Маснэ і «Баярдэ» Мінкуса.

Заключыліся сінчыны рэпетыцыі оперы савецкага кампазітара Кар- марова «Сіная дзючына». Гэтым спектаклем мяркуецца пачаць новы асене-зімовы тэатральны сезон.

Адметнымі рысамі мінулага года з'яўляюцца актывізаваныя гастролы калектыву па рэспубліцы паралельна з работай на асноўнай сцене і шыка- выя выступленні малалых салістаў у новых партыях. Удала прайшлі выязныя спектаклі ў Брэсце.

Асабліва значных поспехаў дама- гліся малалыя салісты В. Глушчак і партыі Вертэра і А. Каранікова ў вобразе Нікі («Баярдэ»).

Калектыў тэатра ў поўным скла- дзе вехаў на летнія гастролі ў Сма- ленск і Віцебск, якія будуць прахо- дзіць адначасова.

У ліпені лепшыя спектаклі тэатра будуць таксама паказаны ў Іванаве (РСФСР).

Дырэктар тэатра П. Лютаровіч у гутарцы з нашым карэспандэнтам паведамаў аб бліжэйшых творчых планах тэатра.

Рэжысёр Ю. Ужанцаў прапне над першай у рэпертуары тэатра «Кры- жніцкая вясцеа» Пялькеа «Крыж- ніцкая вясцеа».

Л. Александровіча паставіць у новым сезоне «Піроўска даму» Чай- коўскага.

Беларускія кампазітары і лібрэты- сты піншчу для тэатра новай творы на тэмы нашай сучаснасці. Ю. Сем- янін прапне па лібрэта А. Бачылы над лірыка-камедыйнай операй аб шчырых і чыстых пацупчых студэн- цы моладзі, аб вернасці каханню. Я. Глебаў разам з Я. Рамановічам піншчу новы балет «Мара балары- ны» — аб таленавітай дзючыне, якая знайшла сваё шчасце пасля вяр- тання з-за акіяна ў родную Бела- русь.

Сезон плённай працы

Тэатр юнага глядача закончыў тэ- атральны сезон. Ён быў значным у- атрыкам маладога творчага калекты- ву.

Працягваючы лінію стварэння спектакляў нацыянальнай драматур- гіі, тэатр у мінулым сезоне паставіў тры п'есы беларускіх драматургаў: «Не верце пішні» І. Шамякіна, «Сібыры» Ю. Багушэвіча і В. Зуба, «За лясамі драмычымі» А. Вольскага і П. Макаві. Ціпер заканчваецца работа над спектаклем «Сонца ўзій- дзе» Я. Пасяна — аб бачым жыцці і дзейнасці беларускіх маладзёгар- дзючцаў у гады Вялікай Айчыннай вайны.

У мінулым сезоне старшакласнікам і моладзі Мінска была паказана п'е- са «У пошуках радасці» В. Розава. Тэатр сумесна з гарадскім аддзелам народнай асветы правёў сярэд дэ- сяткласнікаў Мінска конкурсу на лепшае свачыненне на гэтым спектак- л. Падазеныя вынікі конкурсу.

Сабляюць новы лад у Румыніі — са- шыялізм. Гэтым новаму ладу прысвечаны многія сучасныя творы. Апошняя част- ка «Сямейнай хронікі» Петру Думі- трэа адлюстроўвае гэтую эпоху.

Апроч таго, пісьменнік стварыў і- ншыя значныя творы, якія адносяцца выключна да гэтай эпохі, у тым ліку рамана «Бурасенік», вядомы сякучаму чытачу.

Аповесць «Разварот» Марына Пра- да прысвечана значнаму моманту, калі ў свядомасці бядняцінага сялянства адбываецца рапавы пера- варот светавога погляду і разумення ўласнай працы ўспрыняцця сацыя- лізма як свайго асабістага ўкладу жыцця.

Раман пісьменніка маладога пака- ления В. Я. Галана «Бурган» рас- казвае аб рабоце ў буйнай дзяржаў- ной сельскай гаспадарцы і пра зме- ны ў жыцці сялян. Ціпер аўтар пра- цюе над другім томам рамана.

Заслужваючы увагі рамана Эусе- гавы Калішэра, асабліва «Імгла» — пер- шы раман, прысвечаны трагедыі ру- мынскага народа, уцягнутага фашы- стамі ў жудасную антысавецкую вай- ну.

Асабліва добра слухаецца сцена свар- кі яе з Даміціявай, якую іграе арты- стка Г. Макарава.

Удалымі партыёрамі старэйшаму пакаленню майстроў беларускай сцэ- ны аказаліся артыст Л. Калюшкі — Мацейка і артыстка радзё Т. Алек- сандра — Кацярына. Л. Барановіч і- ншы раз трапіць пацупчэ меры і па- чынае камікаваць.

Шкада, што фінал рэжысёр пера- нісціў песеннымі напевам, якія толькі тармозіць канцоўку радзё- спектакля.

Тэкст С. ГУРЫЧ.

На здымку: сцена з рабачай рэп- етыцы.

Студыйны маладзёжны

На дзварах аднаго з інстытуцкіх пакояў маладзёжнага налісь — «Ды- рэжысёр студыйнага маладзёжнага тэатра». У пакоі заўсёды ажывлена і шумна. Да позняй ночы ідуць ре- петыцыі. Кожны ўдаля жэст, трына сказанага фразы, адпаведна інтана- цыя нараджаюцца ў выніку настой- ливай стараннай працы. Колькі твор- чай радасці прыносіць неспакойныя вечах рэпетыцыі!

Асабліва многа турбот у апошнія дні. Удакладняюцца паасобныя мі- заанцы. Мастак Анатоль Талкач (ён жа загадчык настаноўчай час- ткі і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб маладзёжна».

Створаны на базе самадзейнага драмалектыўна Беларускага палітэх- нічнага інстытута, студыйны мала- дзёжны тэатр прапіню шлях творч- асці і выканаўца ролі) заканчвае малюць для спектакля. Квартет раз- вучае музыку, напісаную кампазі- тарам А. Дудзіным. Рухаюцца дек- арацыі, рэкітыві. Набліжаецца ад- казаны момант у жыцці маладога ка- лектыву — прэ'ера спектакля «Апо- весць аб мала